

PÁPA VÁROS JEGYZŐJE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-025

Fax: 89/313-989

E-mail: jegyzo@papa.hu

59.

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselőtestület 2013. május 9-i ülésére

Tárgy: Beszámoló az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról

Előadó: Kanozsainé dr. Pék Mária jegyző
Szalainé Tihanyi Andrea intézményvezető

BESZÁMOLÓ

AZ ÖNKORMÁNYZAT GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL (2012. JANUÁR 01. – 2012. DECEMBER 31.)

I. RÉSZ

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést kell készíteni, melyet a képviselőtestület megtárgyal.

Az értékelést – a képviselőtestület döntését követően – meg kell küldeni a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának.

Az értékelés tartalmi követelményét a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete határozza meg.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adatai:

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatal adatai alapján Pápa városban 2012. december 31. napján 31.662 fő rendelkezett lakóhellyel, melyből 15.249 fő férfi, 16.413 fő pedig nő. A lakóhellyel rendelkezőből a 0-18 éves korosztály 5.859 fő. 2012. évben a születések száma 377 volt.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

A Gyvt. III. fejezete határozza meg a gyermekek védelmének rendszerét. Feladata a családok támogatása a gyermek felnevelésében, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, illetve a családjából kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A feladatok megvalósítását pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó alap-, és szakellátások, valamint a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal hatósági intézkedései biztosítják.

A Gyvt. a pénzbeli ellátások vonatkozásában megkülönbözteti a gyámhivatal hatáskörébe tartozó normatív pénzbeli ellátást, valamint a települési önkormányzat, vagy a gyámhivatal által adható, rászorultságtól függő ellátásokat.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyámhatóság a jogosult gyermek számára a gyermekvédelmi törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. Az ellátás célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, az „egyszeri támogatás” elnevezésű természetbeni támogatásnak, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. útravaló ösztöndíj program, szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait elősegítő program) igénybevitelére.

A gyámhatóság támogatásban részesíti a gyermeket gondozó családot, ha az 1 főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2012. évben 39.900.-Ft) az egyedülálló szülő, a tartósan beteg illetve fogyatékos gyermek, valamint a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató 23. életévét be nem töltött, illetve a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló 25. életévét be nem töltött fiatal felnőtt esetében, illetve a 130 %-át (37.050.- Ft) a fent felsoroltak alá nem tartozó esetekben, feltéve hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyoni értéke nem haladja meg a jogszabályban meghatározott értéket, feltéve hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során, a vagyoni egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban nem haladja meg

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegnek 20-szorosát (2012. évben 570.000.- Ft)
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 70-szeresét (2012. évben 1.995.000.- Ft)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakcím szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál kérheti.

A gyámhatóság a feltételek fennállása esetén 1 év időtartamra állapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

Pápa Város Önkormányzatának Jegyzője 2012. évben 1.976 gyermek részére állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt.

2012. december 31-én a támogatásban részesítettek száma 1.487 fő volt, amely 842 családot érintett.

1 kérelmet kellett elutasítani, jogszabályi értékhatárt meghaladó jövedelem miatt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek

- 30,9 %-a 0-6,
- 45,1 %-a 7-14,
- 19,4 %-a 15-18,
- 4,6 %-a 19-25 éves korosztályhoz tartozik.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén és november 1-jén fennáll „egyszeri” támogatást folyósít.

Egyszeri támogatásban 2012. augusztus hónapban 1.561 fő, míg 2012. novemberében 1.468 fő részesült, melynek fedezetét a központi költségvetés biztosította. A támogatás esetenkénti összege 5.800,-Ft/fő volt. (2012. november hónapban a támogatás Erzsébet utalvány formájában került kifizetésre.)

2.2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Az önkormányzat rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosít Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a Pápa városban biztosítható pénzbeli és természetben nyújtott szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 16/2010. (VII.8.) rendelete (továbbiakban: önkormányzati rendelet) alapján – Gyvt. rendelkezését is figyelembe véve – azon gyermekek, illetve családok részére, akik létfenntartásukat veszélyeztető élethelyzetbe kerültek, vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdenek.

E rendelet meghatározza a támogatás feltételeit, a jövedelemszámítás módját, a támogatás mértékét és az esetenként adható támogatás összegét is.

Az 1 főre eső jövedelmet az önkormányzati rendelet a gyermeket egyedül nevelő szülő, vagy törvényes képviselő esetén 44.200,-Ft-ban, míg család esetében 39.900,-Ft-ban határozta meg.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2012. évben 1.161 kiskorú részesült. Pénzbeli támogatásként kifizetett összeg 10.572.000,-Ft, a természetbeni ellátásként nyújtott támogatás pedig 1.325.000,-Ft volt.

Jogszabályi értékhatárt meghaladó jövedelem miatt 1 kérelmet kellett elutasítani.

2.3. Óvodáztatási támogatás

A települési önkormányzat jegyzője 2008. július 3-tól annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beíratása

- az év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének június hónapjában,
- az év első felében történik, de júniusig nem telt el két hónap, a beíratás évének december hónapjában,
- az év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,
- az év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el két hónap, a következő év június hónapjában, valamint a gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig
- a tárgyév június hónapjában,
- a tárgyév december hónapjában pénzbeli támogatást folyósít.

A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A pénzbeli támogatás összege 2012. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint.

A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható.

2012. évben óvodáztatási támogatásban az önkormányzat 64 főt részesített 790.000 Ft összegben. (2012. június hónapban 37 fő, december hónapban 27 fő részesült támogatásban.)

2.4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

2.4.1. Tankönyvtámogatás

Az önkormányzati rendelet alapján az általános vagy középiskolai nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermeket - aki más jogcímen normatív kedvezményben nem részesül - 10.000,-Ft tankönyvtámogatásban részesítheti, amennyiben családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 145 %-át (2012. évben 41.325,-Ft), gyermekét egyedül nevelő esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160 %-át (2012. évben 45.600,-Ft) nem haladja meg.

Tankönyvtámogatásban 2012. évben 12 fő részesült.

2.4.2. Gyermekétkeztetési kedvezmény

Az önkormányzati rendelet alapján a gyermek rászorultságára tekintettel az önkormányzat

- 100%-os mértékű gyermekétkeztetési kedvezményt állapít meg azon családok részére, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2012. évben 37.050.-Ft),
- 50%-os mértékű gyermekétkeztetési kedvezményt állapít meg azon családok részére, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2012. évben 39.900,-Ft).

2012.évben 87 fő részesült 50%-os támogatásban, 100 %-os támogatás megállapítására nem került sor.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. értelmében a személyes gondoskodást nyújtó alapellátásoknak (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmenti gondozása) hozzá kell járulniuk a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások a gyermek családban történő nevelésének elősegítését és a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését célozzák.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatást – 2008. augusztus 1-től - Pápa Város Önkormányzata Egyesített Szociális Intézményének Gondozási Központja látja el Pápa város közigazgatási területén, valamint Bakonyjákó és Farkasgyepű községekben.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2012. évi tevékenységét a II. rész tartalmazza.

3.2. Gyermek napközbeni ellátása

A családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell napközbeni ellátásaként megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a Pápa városban biztosítható személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételének rendjéről, fizetendő térítési díjak megállapításáról szóló 14/2011. (V.30) rendelete alapján biztosított.

A három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozása, nevelése, harmonikus testi-, szellemi fejlődését – igény esetén – a bölcsődei ellátás biztosítja. Ezen túlmenően a bölcsőde a fogyatékos gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is végezheti. A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb 6 éves koráig korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

Pápa városban az önkormányzat fenntartásában 3 bölcsőde működik.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról szóló 31/2009. (XII. 22.) SZMM rendelet 6. §-a alapján 2012. évben a Fenyveserdő Bölcsőde (Pápa, Vajda P. ltp.) 84, a Napsugár Bölcsőde (Pápa, Képző u. 1.) 78, a Bóbita Bölcsőde (Pápa, Tókert u. 11.) 64 férőhellyel működött.

A 3-6 éves korosztály napközbeni ellátását az óvodai foglalkozások, míg a 6-16 éves korosztály számára az ellátást az iskolák a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény és végrehajtási rendeleteiben foglaltak alapján biztosítják. Az óvoda egész napos ellátást és felügyeletet nyújt.

Az általános iskola alsó tagozatában biztosított a napközi ellátás, míg az idősebb korosztály tanulói a tanulószobai szolgáltatást veheti igénybe.

3.3. Gyermek átmeneti gondozása

A gyermek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig tart.

Az Önkormányzat a gyermekek és családok átmeneti gondozását a Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezettel, mint egyházi jogi személlyel kötött ellátási szerződés útján biztosítja, 14 férőhellyel.

2012. évben 11 család, 33 fő részesült átmeneti gondozásban, 6 család ellátása pedig megszűnt. Az ellátásból kikerült személyek sorsa rendeződött, saját lakásba, albérletbe, a szülőkhöz költöztek.

A Családok Átmeneti Otthona által biztosított szolgáltatás iránti igény folyamatos, így a kigondozást követően felszabaduló férőhely szinte azonnal elfoglalásra kerül.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

Pápan élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére irányuló feladatokat Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központja végzi.

Tevékenysége során feltárja a családban élő gyermekeket veszélyeztető okokat, valamint a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzésére, megszüntetésére, a veszélyeztetettség mértékéhez igazodó intézkedéseket tesz.

Amennyiben az önként igénybe vehető alapellátásokkal a Gyermekjóléti Szolgálat a veszélyeztetettséget nem tudja megszüntetni, akkor a gyámügyi igazgatás szervei: a települési önkormányzat jegyzője és a gyámhivatal a gyermek veszélyeztetettségének mértékétől függően köteles megtenni a szükséges, a gyermek érdekében álló hatósági intézkedéseket.

A cél minden esetben az, hogy a gyermek a családjából csak akkor kerüljön kiemelésre, ha a többoldalú támogatás ellenére a gyermeket veszélyeztető körülmények a családon belül nem szüntethetők meg.

4.1. Védelembe vétel

A települési önkormányzat jegyzője, mint I. fokú gyámhatóság a gyermeket veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében - a gyermekjóléti szolgálat vagy más szerv, személy javaslatára - védelembe veszi és a gyermek ellátásának segítésére, a szülő gondozói tevékenységének támogatására családgondozót rendel.

Családgondozóként a gyermekjóléti szolgálat azon munkatársát kell kirendelni, aki a védelembe vételt megelőzően a gyermeket gondozta.

A védelembe vétel meghatározott egyéni gondozási-nevelési terv alapján történik. Ezen intézkedés indokoltságát a jegyző hivatalból évente, kérelemre pedig soron kívül felülvizsgálja. A felülvizsgálat eredményeként vagy megszünteti, vagy újabb 1 évre a védelembe vételt fenntartja.

2012. évben a gyámhatóság 33 gyermeket vett védelembe, 46 fő esetében pedig megszüntette az eredményes családgondozás illetve más gyermekvédelemi intézkedést (átmeneti nevelésbe vétel, családba fogadás, valamint a nagykorúság elérését) követően.

Védelembe vettek száma 2012. december 1-én 108 fő volt. A családok száma, amelyekben a védelembe vettek élnek 52.

A védelembe vétel okaként kell említeni a szülőknek, gyermekeiknek felróható magatartását, a gyermekek igazolatlan iskolai hiányzását, a gyermekek által elkövetett bűncselekményeket, valamint a gyermekbántalmazást.

18 fő esetében a gyermekjóléti szolgálat, 15 fő esetében más szerv (szabálysértési hatóság Rendőrség, Ügyészség) jelzése alapján került elrendelésre a védelembe vétel. 20 fő gyermeket a gyermekjóléti szolgálat már alapellátás keretében gondozott, 19 fő pedig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült.

A gyámhatóság 2012. évben 95 fő esetében vizsgálta felül a védelembe vételt, ezt követően 21 fő esetében annak megszüntetéséről döntött.

A védelembe vétel további 1 évre történő fenntartására a gondozási, nevelési tervben foglaltak, valamint a magatartási szabályok be nem tartása, továbbá az igazolatlan hiányzások megléte miatt került sor.

4.2. Iskoláztatási támogatás felfüggesztése

A település önkormányzat jegyzője a 2010. augusztus 30-tól a gyermek után járó iskoláztatási támogatás teljes összegének folyósításának felfüggesztésével egyidejűleg – védelembe nem vett gyermek esetén – elrendeli a gyermek védelembe vételét. 2010. évben 4 kiskorú vonatkozásában került erre sor.

2010. szeptember 16-tól a nevelési-oktatási intézmény igazgatója jelzi a védelembe vételi eljárás lefolytatására illetékes jegyzőnek, hogy a gyermek igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásainak száma elérte a tízet. Az illetékes település önkormányzat jegyzője a jelzést követően végzést hoz, amelyben tájékoztatja az iskoláztatási támogatás jogosultját arról, hogy az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után elrendeli az iskoláztatási támogatás teljes összege folyósításának felfüggesztését, valamint a gyermek, védelembe vételét.

2012. évben a nevelési-oktatási intézmények igazgatói 104 esetben éltek jelzési kötelezettségükkel, melyre a jegyző 92 tájékoztató végzést hozott. A jelzés 23 fő 14 év alatti, 36 fő 14-16 éves, 45 fő 16 év feletti gyermeket érintett.

A nevelési-oktatási intézmény igazgatója jelzi továbbá az illetékes jegyzőnek, ha a gyermek igazolatlan mulasztása eléri az ötvenet. A jelzéssel egyidejűleg megküldi a tankötelezettség nem teljesítésének okait és a tankötelezettség teljesítésének előmozdítására vonatkozó javaslatát tartalmazó írásbeli véleményét.

A jegyző a nevelési-oktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján – függetlenül attól hogy a szülő tájékoztatására sor került –e – az iskoláztatási támogatás felfüggesztése és védelembe nem vett gyermek esetén a gyermek védelembe vétele iránt hivatalból megindítja az eljárást.

A jegyző az iskoláztatási támogatás felfüggesztését határozatlan időre rendeli el. Az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének időtartama alatt a gyermek után járó iskoláztatási támogatást – rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek kivételével- a családtámogatási folyószámlán kell gyűjteni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek iskoláztatási támogatását a felfüggesztés időtartama alatt természetbeni formában, eseti gondnok közreműködésével kell a gyermek számára nyújtani.

A jegyző eseti gondnokul elsősorban a gyermek arra alkalmas más közeli hozzátartozóját, az iskolai gyermek-és ifjúságvédelmi felelősét, a védőnőt, a családsegítő szolgálat vagy a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját, az átmeneti gondozást nyújtó intézmény

családgondozóját vagy a polgármesteri hivatal – nem gyermekvédelmi, illetve gyámhatósági feladatokat ellátó- ügyintézőjét rendeli ki.

Az eseti gondnok tevékenységéért munkadíj nem illeti meg, indokolt és számlával igazolt kiadásainak költségét azonban az őt kirendelő jegyző megtéríti.

2012. évben a jegyző 41 esetben járt el a nevelési-oktatási intézmény igazgatójának ötven órát meghaladó jelzésére. 12 kiskorú vonatkozásában szüntette meg az eljárást, mivel a szülők külföldön ismeretlen helyen tartózkodtak, 11 kiskorú esetében rendelete el e védelembe vételt az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésével egyidejűleg, és 1 védelembe vett kiskorú vonatkozásában pedig az iskoláztatási támogatás folyósítását felfüggesztette.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a jegyző 2012. évben 12 gyermek részére rendelt eseti gondnokot a családsegítő szolgálat családgondozói személyében.

2012. szeptember 1-től – a jogszabályváltozásra tekintettel- a jegyző a nevelési-oktatási intézmény igazgatójának jelzésére, ha a gyermek igazolatlan hiányzásai elérték az 50 órát, levélben kezdeményezi a Magyar Államkincstárnak az iskoláztatási támogatást folyósító területi szervénél a támogatás szüneteltetését elrendelő eljárás megindítását. Ezzel egyidejűleg a 16 évét be nem töltött gyermek esetén hivatalból megindítja a gyermek védelembe vétele iránti eljárást, a 16 évet betöltött gyermek esetében pedig megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot, hogy vegye fel a kapcsolatot a családdal és jelezz, ha a gyermek érdekében gyámhatósági intézkedést tart szükségesnek.

2012. évben 23 fő esetében került sor az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének kezdeményezésére.

A jegyző az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének és szüneteltetésének szükségességét hivatalból felülvizsgálja.

Pápa Város Önkormányzatának jegyzője 2012. évben 81 gyermek vonatkozásában vizsgálta felül az iskoláztatási támogatás felfüggesztését és szüneteltetését. A felülvizsgálat eredményeképp, az iskoláztatási támogatás felfüggesztését 31 fő, a szüneteltetését pedig 27 fő esetében fenntartotta, mivel a kiskorúak továbbra is igazolatlanul mulasztottak a kötelező tanórai foglalkozásokról. 3 fő esetében került sor az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének és szüneteltetésének megszüntetésére tanulmányi kötelezettség teljesítése miatt.

4.3. Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi-, értelmi-, érzelmi-, és erkölcsi fejlődését a családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenesen a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél helyezi el. Amennyiben erre nincs lehetőség, úgy a gyermek nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy pedig más bentlakásos intézményben kerül elhelyezésére.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi-, értelmi-, érzelmi-, vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

2012. évben 27 gyermeket érintetően került sor ideiglenes hatályú elhelyezésére, elsősorban a gyermek felügyelet nélkül hagyása, elhanyagolása és súlyos magatartásbeli problémák miatt. Az ideiglenes hatályú elhelyezést – a beutaló szervtől függetlenül – a gyámhivatal soron kívül felülvizsgálja.

A felülvizsgálat során dönt az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről, megváltoztatásáról, fenntartásáról, illetve indokolt perindítások lehetőségéről.

A tavalyi évben a gyámhivatal 24 fő esetében vizsgálta felül - a 2011. évben valamint a 2012. évben – az ideiglenes hatályú elhelyezést. A gyámhivatal 15 fő esetében döntött az átmeneti nevelésbe vételről, 1 fő esetében tartós nevelésbe vételét rendelte el, 2 fő vonatkozásában gyermek elhelyezési pert indított, 6 fő esetében a védelembe vételi eljárás, vagy gyermekjóléti alapellátás kezdeményezésével, család fogadás vagy harmadik személynél történő elhelyezés vagy örökbefogadás kezdeményezésével szüntette meg, az ideiglenes hatályú elhelyezést.

5. A városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is.

A gyámhivatal – a Gyvt.-ben foglaltaknak megfelelően – a gyermek és a cselekvőképességét érintett személyek érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket.

A Gyvt. a pénzbeli ellátások vonatkozásában megkülönbözteti a városi gyámhivatal hatáskörébe tartozó normatív pénzbeli ellátást, illetve a gyámhivatal által adható, rászorultságtól függő ellátásokat.

5.1. Gyermektartásdíj megelőlegezése

A gyámhivatal a gyermektartásdíjat akkor előlegezi meg, ha a bíróság a tartásdíjat jogerősen megállapította, azonban a tartásdíj behajtása átmenetileg lehetetlen és a gyermeket gondozó személy nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (2012. évben 57.000,-Ft).

A gyermektartásdíj megelőlegezése a kérelem benyújtásától esedékes. A folyósítás időtartama az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban 3 évig tart, de indokolt esetben – egy alkalommal - ismét elrendelhető és a kötelezett meghatározott kamattal együtt köteles az előlegezett összeget megtéríteni az államnak.

A támogatás mértéke általában megegyezik a bíróság ítéletében megállapított gyermektartásdíj alapösszegével.

A megelőlegezett gyermektartásdíjat a kötelezett a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben meghatározott kamattal együtt köteles az államnak megtéríteni. A megelőlegezett gyermektartásdíjnak meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint.

A gyámhivatal székhelye szerinti jegyző a megelőlegezett gyermektartásdíjról, annak kamatairól és a folyósítással felmerült költségekről negyedévente tájékoztatja a kötelezett lakóhelye - lakóhely hiányában a tartózkodási helye - szerinti jegyzőt a hátralékos összeg adók módjára történő behajtása végett. A hátralék behajtására tett intézkedések csak részben vezetnek eredményre.

A gyámhivatal 2012. évben 40 fő vonatkozásában folytatott gyermektartásdíj megelőlegezése ügyében eljárást. 2 fő esetében a kérelmet elutasította, 19 fő részére a támogatást megállapította, 10 fő a kérelmét visszavonta és 9 fő esetében pedig az eljárást felfüggesztette a végrehajtási eljárás befejezéséig.

2012. évben a gyámhivatal 4 fő esetében függesztette fel a gyermektartásdíj folyósítását, 9 fő esetében pedig ezen ellátás megszűnt.

2012. december 1-én 69 fő részesült gyermektartásdíj megelőlegezésében.

Gyermektartásdíj megelőlegezésére kifizetett összeg 7.837.000.-Ft volt, melyet a központi költségvetés biztosított.

A megelőlegezett tartásdíjat a kötelezett meghatározott kamattal együtt köteles megtéríteni. A megelőlegezett gyermektartásdíjnak meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint. A gyámhivatal székhelye szerinti jegyző a megelőlegezett gyermektartásdíjról, annak kamatairól és a folyósítással felmerült költségekről negyedévente tájékoztatja a kötelezett lakóhelye – lakóhely hiányában a tartózkodási helye – szerinti jegyzőt a hátralékos összeg adók módjára történő behajtása érdekében.

A hátralék behajtására tett intézkedések csak részben vezetnek eredményre, így 2012. év végén a hátralék összege 20.885.235.-Ft volt, mely tartalmazza a megelőlegezett tartásdíj kamatait, valamint a felmerülő postaköltséget is.

5.2. Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás olyan normatív pénzbeli ellátás, mely a családi háttérrel nem rendelkező, az állami gondoskodásból kikerülő fiatal felnőtt lakásproblémájának megoldását célozza.

Ezen támogatásra azon fiatal felnőtt jogosult, akinek 3 éves időtartamú, folyamatos nevelésbe vétele (átmeneti vagy tartós) a nagykorúvá válásával szűnt meg és készpénz, biztosítás vagy más célból lekötött betét, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá váláskor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát. (2012. évben 1.710.000.-Ft)

A gyámhivatal 2012. évben 6 fő részére állapított meg támogatást, melyet teljes egészében a központi költségvetés biztosított.

A támogatásra kifizetett összeg 7.827.000.-Ft volt. A támogatást a fiatal felnőttek lakás vásárlására, felújításra és államilag támogatott lakásprogramban való részvételre fordították.

A gyámhivatal a gyermek veszélyeztetettségének mértékétől függően köteles megtenni a szükséges, a gyermek érdekében álló hatósági intézkedéseket.

A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti és veszélyeztettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható és a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható.

2012. évben 24 főt vett átmeneti nevelésbe a gyámhivatal, melyre a gyermekek magatartási zavara (7 fő), gyermekkorú, fiatalkorú bűnelkövetés (3fő) családon belüli bántalmazás (1 fő), a szülő általi elhanyagolás (11 fő), valamint fogyatékoság (2 fő) miatt került sor. 2012. december 1-én a nyilvántartott átmeneti neveltek száma 71 fő volt.

A gyámhivatal a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő, vagy a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával - hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte, vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett személy átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve hogy a családba fogadás a gyermek érdekében áll. A családba fogadás ideje alatt a szülő felügyeleti joga szünetel.

A gyámhivatal 2012. évben 14 gyermek esetében járult hozzá a családba fogadáshoz, melynek okai elsősorban a szülők szabadságvesztés büntetése, egészségügyi problémák és a rossz szociális körülmények voltak.

A gyámhivatal a Gyvt. 80. § (1) bekezdése alapján a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha

- a) a szülő vagy mindkét szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,
- b) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott és a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője,
- c) a gyermek ismeretlen szülőktől származik, feltéve, hogy az a)-c) pontokban meghatározott esetekben a gyermek neveléséről, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 95- 97. §-ai alapján kirendelt gyám útján nem lehet gondoskodni,
- d) a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot, feltéve, hogy a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el leendő örökbefogadó szülőnél.

2012. évben a gyámhivatal 2 főt vett tartós nevelésbe. 2012. december 1-én a tartós nevelésbe vettek száma 3 fő.

A gyámhivatal 2012. évben 2 esetben rendelt el utógondozást, 9 fő esetében az utógondozás megszűnt.

2012. évben a gyámhivatal 3 fő utógondozói ellátását rendelte el, 5 fő utógondozói ellátása pedig megszűnt.

A gyámhivatal a fentiekben ismertetett feladatain túl a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében 2012. évben 27 esetben vett fel teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot, 12 esetben rendezte a gyermek családi jogállását képzelt személy adatainak megállapításával 2 esetben a bíróság állapította meg az apaságot és 3 esetben járult hozzá az apaság vélelmének megdöntése iránti per indításához.

A gyermek-szülő, gyermek-nagyszülő és más hozzátartozó kapcsolattartásának szabályozása és a bíróság vagy gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartás végrehajtása érdekében 54 eljárást folytatott. 20 fő ideiglenes hatállyal beutalt gyermek és 102 átmeneti nevelt vonatkozásában szabályozta a gyermek és a szülő vagy/és más hozzátartozója folyamatos és időszakos kapcsolatát.

A gyámhivatal 2012. december 1-én 12 fő gyámság alatt álló gyermeket tartott nyilván, a gondnokság alatt álló személyek száma 392 fő volt.

A gyámság alatt álló kiskorúaknál 32 fő esetében családba fogadó személy, 19 fő esetében harmadik személy, 2 fő esetében hivatásos gyám, 42 fő esetében nevelőszülő és 30 fő esetében gyermekotthon vezető látja el a gyámságot.

A gondnokság alatt álló személyek nyilvántartása szerint 317 fő kizáró és 75 fő korlátozó gondnokság alatt állót tart nyilván a gyámhivatal.

A kiskorúak és a cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személyek vagyongazdálkodásával kapcsolatban 32 esetben tette meg a szükséges intézkedéseket.

2012. évben 472 fő kiskorút és 313 fő gondnokoltat tartott nyilván, mint ingó-, és ingatlan tulajdonost.

A gyámhivatal 2012. évben 3 fő esetében járult hozzá az örökbefogadás engedélyezéséhez és 10 főnek pedig megállapította az örökbefogadásra való alkalmasságát.

Tárgyévben 7 esetben kezdeményezett büntető eljárást, 7 esetben kiskorú veszélyeztetése miatt a Rendőrkapitányságon. A Pápai Rendőrkapitányság a nyomozást 2 esetben megszüntette, 5 esetben pedig jelenleg is folyik az eljárás.

2009. október 1-től a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény szerint a gyámhivatalt jelölte a Kormány a családvédelmi koordinációért felelős szervnek.

A törvény felhatalmazása alapján a gyámhivatal 2012. évben 11 esetben indított hivatalból eljárást, 1 esetben a Veszprém Városi Ügyészség, 9 esetben Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgáltatás jelzésére.

Mind a 11 esetben a bántalmazó férfi volt, a hozzátartozói minőség szerint 8 esetben férj-feleség, 2 esetben élettársi kapcsolat, 1 esetben szülő-gyermek között történt a bántalmazás.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

A **Fenyveserdő Bölcsődében** 2012. augusztus 28. napján villámvédelmi felülvizsgálat volt, amely szabálytalanságot nem tárt fel. 2012. október 10. napján a bölcsődében TÜV-ös vizsgálat volt, amely az udvari játékok ellenőrzését fogta át. A 15 ellenőrzött udvari játék közül 14 részben megfelelt. Szintén ebben a hónapban katasztrófavédelmi vizsgálat volt, ahol az erősáramú berendezések felülvizsgálata során tártak fel hiányosságokat, amelynek javítása és korrigálása 2012. december hónapban már elkezdődött és jelenleg is tart.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Pápai Kistérségi Népegészségügyi Intézete is tartott ellenőrzést a bölcsőde konyháján ahol minden megfelelőnek talált.

A **Napsugár bölcsődében** 2012. október 17. napján átfogó tűzvédelmi ellenőrzés volt, amely hiányosságokat nem tárt fel.

2012. október 3. napján a bölcsődében TÜV-ös vizsgálat volt, amely az udvari játékok ellenőrzését fogta át. A 12 ellenőrzött udvari játék közül 12 részben megfelelt.

A **Bóbita bölcsődében** a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Pápai Katasztrófavédelmi Kirendeltsége tartott ellenőrzést. Az ellenőrzés során kisebb hiányosságok kerültek feltárára.

1. A karbantartói raktárban éghető anyagú (fa) polcon festéket, hígítót tároltak,
2. a tűzoltó készülékek felülvizsgáltak voltak ugyan, de az érvényességi idő nem volt jelölve a matricán.

A hiányosságok kijavítására az intézkedések megtörténtek az előírásoknak megfelelően.

2012. november 7. napján a Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Pápai Kistérségi Népegészségügyi Intézete közegészségügyi ellenőrzést tartott, ahol nem tártak fel hiányosságot.

Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központ gyermekjóléti szolgáltatásnál 2012. évben működési engedély, szolgáltatói tevékenység és szakmai célellenőrzés nem történt.

2012. augusztus 9. napján a Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Pápai Kistérségi Népegészségügyi Intézete ellenőrzést tartott Döbröntén, a gyermekjóléti szolgáltatás nyári táborában. A szálláshellyel rendelkező tábor közegészségügyi vizsgálata szabálytalanságot nem tárt fel.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2012 májusában hatósági ellenőrzést tartott a **Városi Gyámhivatalnál**.

A vizsgálat a nevelésbe vett gyermekek kapcsolattartásának szabályozása, a jogszabály hatályosulását, a kapcsolattartás végrehajtása ügykörben folytatott eljárások, a kiskorúak vagyoni érdekvédelme ügykörben folytatott eljárások, és a kiskorúak házasságkötésének engedélyezése ügykörben folytatott eljárások jogszerűségét és a gyermek jogainak érvényesülését célozta.

Az ellenőrzés tapasztalatai azt mutatták, hogy a Gyámhivatal ügyfélbarát, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva folytatta le eljárásait, a gyermeki jogok maradéktalanul érvényesültek és valamennyi esetben a törvényes határidőn belül hozott döntéseket. A gyámhivatal az anyagi jogi és eljárási szabályokat megfelelően alkalmazta..

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A fentiekben ismertetett ellátások és szolgáltatások biztosítása, az igényeknek megfelelő bővítése és az e területen tevékenykedő állami és civilszervek és személyek együttműködésének mind magasabb szinten történő megvalósítása.

Pápa Város Rendőrkapitánysággal meglévő jó és még szorosabb együttműködése, mely az iskolai hiányzások és a csellengő fiatalok számának csökkentését célozza.

A pályázati lehetőségek még szélesebb körű kiaknázása a hátrányos helyzetű gyermekek és családok támogatása érdekében.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

Pápa Város Önkormányzata 2005 februárjában helyi bűnmegelőzési stratégiát dolgozott ki, melyben rögzítésre kerültek a helyi önkormányzat, a rendőrség, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást ellátó személyek és intézmények, oktatási intézmények, az ügyészség és a civilszervezetek feladatai, a bűnelkövetővé válás, a bűnisméltés megelőzése, a bűnalkalmak számának csökkentése és az áldozattá válás elkerülése érdekében.

Pápa Város Önkormányzatának Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Tanácsadó Testülete 2012. évben 3 alkalommal tartott ülést. A testület megvitatta a város közbiztonságának általános helyzetét, meghallgatta a Pápa Városi Rendőrkapitányság vezetőjének, valamint Pápa Város Jegyzőjének a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokról szóló éves beszámolóját.

Tájékoztatót hallgattak meg továbbá a Pápa Városi Polgárőrség tevékenységéről, a katasztrófavédelmet érintő jogszabályi változásokról, a normaváltozásból fakadó szervezeti- és feladatrendszer módosulásáról, valamint a katasztrófavédelem elvégzett munkájáról, a vendéglátó- ipari egységek ellenőrzésének tapasztalatairól. Megtárgyalta továbbá a tanács a tagjai által felvetett aktuális problémákat is.

2012. évben Pápa Város Önkormányzatának Jegyzője a szabálysértési hatóság és a rendőrség által küldött jelzés alapján gyermekkorú (0-14 év) bűnelkövetőként 4 főt, míg a fiatakorúak közül (14-18 év) 4 főt tartott nyilván.

A gyermekkorú (0-14 év) által elkövetett bűncselekmények között megtalálható a lopás vétsége és szabálysértése, személy elleni bűncselekmény és a közélet tisztasága elleni vétség.

A Pápán élő fiatakorúak a lopás bűncselekményét, szabálysértését, valamint rongálást követek el. Az elkövetés okaként tekinthető a rossz baráti társaság, a környezeti ok, valamint a szülői odafigyelés hiánya.

A bűnmegelőzés mellett az önkormányzat kiemelten kezeli a kábítószer fogyasztás terjesztésének visszaszorítását is, ennek érdekében 2001. évtől a városban Kábítószerügyi Egyeztető Fórum is működik.

Pápa Város Önkormányzatának Jegyzője, Pápa Város Gyámhivatala, valamint Pápa Város Rendőrkapitánysága 2003. decemberében megkötött együttműködési megállapodásban foglaltakat évente értékeli. A 2012. évben tartott értékelés során a felek megállapították, hogy együttműködés folyamatos volt, a felmerülő problémák megoldást nyertek.

Az eredményesség fokozása érdekében az éves értékelésen túl havi rendszerességgel tartanak megbeszélést a felmerülő problémák és az információk gyors megoldása, illetve eljuttatása érdekében.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.).

A gyermekek szabadidős programjának szervezését az oktatási intézményeken (sportolási lehetőségek, szakkörök, felzárkóztató foglalkozások, napközi otthon) kívül a közművelődési intézmények (Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ, Jókai Mór Városi Könyvtár) és a Sportegyesületek látják el, továbbá jelentős szerepet töltenek be a feladat ellátásában a Kópévár, a Máltai Ifjúsági Centrum, Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesületének Pápai Irodája.

A fentiekben ismertetett ellátások és szolgáltatások biztosítása, az igényeknek megfelelő bővítése és az e területen tevékenykedő állami és civilszervezetek és személyek együttműködésének mind magasabb szinten történő megvalósítása a jövőben is fontos helyet foglal el az önkormányzat és intézményei feladatainak ellátásában.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Nagyné Holczinger Csilla gyámhivatal vezető
Bertha Szilvia szociális csoportvezető

Pápa, 2013. április 29.

Benecz Rita sk.
emberi erőforrás osztályvezető

**A GONDOZÁSI KÖZPONT
CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSÁNAK
2012. ÉVI TEVÉKENYSÉGE**

Az Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központja 2012-ben Pápa város közigazgatási területén, továbbá Bakonyjákó és Farkasgyepű községekben látta el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást.

A szolgáltatnál foglalkoztatott dolgozók képzése megfelelt a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM. rendeletben (továbbiakban: SzCsM rendelet), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendeletben (továbbiakban: NM. rendelet) foglaltaknak. Mindkét szolgálat határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A családsegítő szolgáltatást 4 fő családgondozó és 1 fő asszisztens, a gyermekjóléti szolgáltatást 7 fő családgondozó és 1 fő asszisztens végezte.

A települések lakosság száma 2012. december 31-i állapot szerint

Település neve	Lakosság lélekszáma összesen (fő)	0-18 év közötti lakosság száma (fő)	61 év feletti lakosság szám (fő)
Pápa	31662	5859	6819
Bakonyjákó	674	120	150
Farkasgyepű	370	43	106
Mindösszesen:	32706	6022	7075

A családsegítő szolgáltatással a cél, hogy a segítségre szoruló ügyfelek önmaguk legyenek képesek életük továbbvitelére, problémáik megoldására.

Az ellátásokhoz való hozzáférés, krízishelyzet kezelés és az ahhoz vezető okok megelőzése, a meglévő életvezetési képesség megőrzése jelenti a családgondozást.

A 2012. évi forgalmi adatok alapján 2.718 fővel állt kapcsolatban a szolgálat, ebből 387 fő volt az új igénybevevő. A feladatok többsége a korábbi évekhez képest változatlan volt. A felmerülő problémák többsége elsősorban anyagi természetű volt, de megjelentek az életviteli problémák és a szenvedélybetegségek is.

A munkanélküliségük miatt nehéz helyzetbe kerültek egyre többen keresték meg a szolgálatot, információkérés, ügyintézés, ellátásokhoz való hozzájutás céljából. Legtöbb esetben az alacsony iskolai végzettségű személyek fordultak a szolgálathoz munkahelyet keresve.

A rendszeres szociális segély folyósítása együttműködési kötelezettséget ír elő a családsegítő szolgálattal, mely szolgáltatásokat is nyújt a pénzbeli támogatás mellett.

**A beilleszkedési programban résztvevők
rendszeres szociális segélyének megszüntetési okai**

	2010.	2011.	2012.
Ápolási díjban részesült	3 fő	1 fő	-
Öregségi nyugellátásban részesült	4 fő	12 fő	10 fő
Rokkantsági nyugellátásban részesült	4 fő	3 fő	-
Elhunyt	-	2 fő	1 fő
Munkába állt	11 fő	25 fő	fizikai munka önállóan 14 fő
Közcélú foglalkoztatásban vesz részt	2 fő	-	-
Együttműködés hiányában megszüntetve	1 fő	-	1 fő
Visszmondta	1 fő	-	2 fő
Egyéb (megszüntették)	10 fő	7 fő	2 fő
Keresetpótló támogatásban részesült	1 fő	-	-
Időskorúak járadékában részesül	1 fő	-	-
Jogosulatlan igénybevétel	1 fő	-	-
Álláskeresési segélyt kap	1 fő	1 fő	87
ÖSSZESEN	40 fő	51 fő	117 fő

A beilleszkedést segítő program

A tartósan munkanélküliek nem alkotnak homogén csoportokat, különböznek az élethelyzeti jellemzőik. Sokan évek óta munkanélküliek és reménytelennek tartják a visszatérést. Az együttműködési program célja, hogy a különböző szolgáltatások az egyéni élethelyzethez és a szükségletekhez igazodjon.

A beilleszkedési program egyénre szóló meghatározásában rendkívül sok a lehetőség, mindig mérlegelni szükséges az egyén szociális helyzetét, mentális állapotát, kapcsolati készségeit.

Tartalmi elemek:

- egyéni képességeket fejlesztő, vagy az életmódot formáló tanácsadás,
- esetkezelésen belül a személyes megerősítés,
- mentális tanácsadás, gondozás – a tartós munkanélküliségből következő pszichés traumák és a hátrányos helyzetből adódó nehézségek leküzdésére,
- szociális problémák kezelése,
- családi kapcsolatok erősítése,
- családgondozás: a megfelelő ellátások igénybevételére ösztönzés,
- közösségi programban való részvétel: visszaintegrálás a társadalmi környezetbe, az alapvető társas készségek kialakítása, szinten tartása, fejlesztése, önértékelés javítása,
- jogi, pszichológiai tanácsadás.

2012 évben a jogszabályi változások miatt az együttműködésre kötelezett rendszeres szociális segélyezettek egy része foglalkoztatást helyettesítő támogatásra vált jogosulttá, ezáltal kikerültek az ellátotti rendszerből. Jelenleg a szolgáltatónál az együttműködési kötelezettségen alapuló családgondozás 44 fő rendszeres szociális segélyezett esetében áll fenn.

A családsegítési szolgáltatás szerves részévé vált a városban az adománykezelés és osztás. Heti két alkalommal, hétfőn és csütörtökön 13.00-15.00 óráig előre megbeszélt időpontban biztosított a rászorulóknak részére az adományhoz jutás. 2012 évben 778 család részesült ezekből a természetbeni juttatásokból, bébi ételt 1.329 család kapott.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal partnereként a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet felajánlásából EU-s élelmiszer érkezett városunkba. A 16 tonna szállítmány tartalma liszt, tészta, étolaj, vitamin, sült tészta és keksz volt.

Az élelmiszer szállítmányból 1.722 család részesült, mely 2.163 főt érintett.

Az elszegényedés, egzisztenciális problémák, szenvedélybetegségek miatt egyre többen kerültek **krízishelyzetbe**.

2012. december 31-ig 38 fő részesült ilyen jellegű segítségnyújtásban, tüzelőhöz 29 család jutott a szolgálat közreműködésével.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Összefoglaló a jelzőrendszeri tagok jelentéseiből

A 15/1998. (IV.30.) NM rendeletnek megfelelően **Pápa város, Bakonyjákó, Farkasgyepű községek tekintetében írásos felkérést kapott 54 jelzőrendszeri tag a 2012. évi gyermekvédelmi tevékenységük beszámolójának elkészítésére, előre kidolgozott szempontok alapján. Az adatszolgáltatás 83 % volt.**

A jelzőrendszeri tagok közül kiemelkedő az általános iskolák, óvodák, gyámhivatal, rendőrség, pártfogó felügyelet adatszolgáltatása. A tájékoztatás tartalmilag vegyes képet mutat, igényesen és felületesen készült évértékeléssel egyaránt szembesült a szolgálat.

A bölcsődék, óvodák, védőnők visszajelzéseikben fő problémaként az anyagi okokat jelölték meg. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelésű gyerekek száma az óvodákban 35%-os, iskolákban 42 %-os, középiskolákban 23 %-os.

A védelembe vétel már önmagában is hátrányos helyzet, de a családi és szociális körülmények, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság mind megalapozzák a besorolást.

Az elmúlt években megfigyelhető tendencia, hogy miközben a közoktatásba bekerülő gyerekek száma csökken, a hátrányos helyzetű gyermekek száma egyre nő.

A védőnők gondozási elégtelenségekről - mint pl. kevés játék, nem megfelelő körülmények, egészségtelen szokások, dohányzó szülők egy légtérben a gyerekekkel - számolnak be.

A gyermekorvosok leírják, hogy emelkedőben van a szorongásos, agresszív tüneteket produkáló gyerekek száma.

A rendőrség beszámolójában fontos momentum, hogy a fiatalok elkövetők száma nő, a gyermekkorúaké csökkent az elmúlt évben, ott viszont megjelent a sorozat jellegű jogsértés gyakorlata.

Az értékelésekből levonható következtetés, hogy a problémák mögött többnyire felborult családi egyensúly áll, ami soha nem egytényezős, hanem egy összetett hiányrendszer, amit csak a maga komplexitásában szabad és kell kezelni.

A Polgármesteri Hivatal Emberi Erőforrás Osztályával, a Gyámhivatal vezetőjével és minden munkatársával példaértékű kapcsolatban állnak a szolgálat munkatársai, ami kétségtelenül hozzájárult a szakmai munka minőségi szintjének teljesítéséhez.

A rendőrség munkatársaival napi kapcsolatban állnak a gyermekjóléti szolgáltatás családgondozói, a védelembe vételi eljárásokhoz szükséges adatszolgáltatás, az esetmegbeszéléseken való aktív részvétel alkotja az együttműködési területet.

A példászerűen működő jelzőrendszer, a folyamatos információcsere, a személyes találkozások nagyban hozzájárulnak az eredményes szociális munkához.

A gyermekjóléti szolgáltatás 2012. évi szakmai tevékenysége

A gyermekjóléti szolgálat egész éves munkájának nagyobb részét a veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, valamint a meglévő veszélyeztetettség csökkentése és megszüntetése jelenti. A munka azért is nagyon összetett, mivel maga a veszélyeztetettség is komplex fogalom, több tényező együttesen hozta létre. Szinte nincs olyan eset, ahol csak és kizárólag egy veszélyfaktor adja a veszélyeztetettség alapját. Ezen faktorok oda-vissza kölcsönhatásban állnak, így gyakran több faktor együttes megléte alakítja ki a veszélyeztetettség tényét.

Az a tapasztalat, hogy minden erőfeszítés ellenére egyre nagyobb méreteket öltenek a gyermekekkel kapcsolatos problémák. A szolgálat látókörébe kerülő hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek problémái egyre összetettebbek, súlyosabbak, számuk egyre emelkedik.

2012. december 31-én a gyermekjóléti szolgálat nyilvántartásában 901 gyermek szerepelt, amely 546 családot érintett.

Családgondozási formák megoszlása 2009-2012. december 31-i adatok alapján

Családgondozási forma	2009	2010	2011	2012
Védelembe vettek száma	84 fő	92 fő	147 fő	147 fő
Alapellátásban gondozottak száma	391 fő	663 fő	604 fő	653 fő
Átmeneti neveltek száma	55 fő	71 fő	76 fő	91 fő
Utógondozottak száma	1 fő	3 fő	4 fő	2 fő
Gondozott gyermekek száma összesen	531 fő	829 fő	831 fő	893 fő

A védelembe vett gyermekek száma azonos a tavalyival. A magas mutatószámhoz hozzájárul az igazolatlan hiányzás visszaszorítása érdekében életbe lépett jogszabály.

A veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében minden esetben szakmailag körüljárt és megalapozott javaslatot tett a szolgálat a védelembe vételre, amit esetkonferencia előzött meg, ahol jelen vannak a szülők, a gyermek, az érintett családtagok és szakemberek.

A családgondozók által szervezett esetkonferenciát - mint a szociális munka szakmai repertoárjában szereplő hatékonyan mutatkozó módszert - a vizsgált időszakban 31 esetben alkalmazta a szolgálat.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint

Probléma típusa	Száma
anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	2453
gyermeknevelési	5156
gyermekintézménybe való beilleszkedés	42
magatartászavar, teljesítményzavar	3728
családi konfliktus (szülők egymás között, szülő-gyermek)	440
szülők vagy a család életvitele	2678
szülői elhanyagolás	154
családon belüli bántalmazás	75
fogyatékoság, retardáció	69
szenvedélybetegség	38

A tartósan gondozásba vett családoknál több problémacsoport együttesen állt fenn, veszélyeztetve a családban élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi épségét, fejlődését.

A gyermekjóléti szolgáltatás tevékenysége során a forgalmi naplóba bejegyzett intézkedések főbb irányzamai a következők (halmozott adat):

Megnevezés	Szakmai tevékenység száma
információnyújtás	9871
tanácsadás	1052
segítő beszélgetés	4592
hivatalos ügyekben való közreműködés	3559
közvetítés más szolgáltatásba	783
felülvizsgálaton való részvétel átmeneti nevelésbe vétel ügyében	76
felülvizsgálaton való részvétel védelembe vétel ügyében	114
elhelyezési értekezleten, tárgyaláson való részvétel	30

A szociális munka módszertani eszköztárában szereplő területi munkára, családlátogatásokra nagy hangsúlyt fektettek a gyermekjóléti szolgáltatás munkatársai. **Ezt tükrözte a családgondozók általi megkeresések száma 7358 alkalom.**

A Gyvt. kötelezővé teszi az észlelő és jelzőrendszeri tagok számára veszélyeztetettség esetén a gyermekjóléti szolgálat írásban történő megkeresését. A jogszabályi előírások betartásának eredményeképpen **912 jelzés és esetészlelő lap érkezett szolgáltatáshoz.**

A gyermekjóléti szolgáltatás tevékenységének ellenőrzése

A 2012-es évben a gyermekjóléti szolgáltatásnál működési engedély, szolgáltatói tevékenység és szakmai céllenőrzés nem történt.

2012. augusztus 9-én a Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve ellenőrzést tartott Döbröntén, a gyermekjóléti szolgáltatás nyári táborának szálláshelyén. A vizsgálat szabálytalanságot nem tárt fel.

2012. november 12-én a szociális munka napján Orbánné Szekér Dorottya kimagasló szakmai munkája elismeréseként intézményvezetői dicséretben részesült.

Népszerű az ingyenes jogi tanácsadás az intézménynél. A szolgáltatás heti egy alkalommal állt rendelkezésre. A leggyakrabban előforduló jogi ügyek:

- válás,
- gyerektartás,
- kapcsolattartás,
- ingatlanügyek (eladás, vétel, haszonélvezet),
- munkaügyi viták,
- hitelspirálba került ügyfelek segítése.

A jogi tanácsadást 2012. december 31-ig 89 esetben keresték fel az ügyfelek, ebből 64 főt a családsegítő szolgálat és 35 főt a gyermekjóléti szolgálat küldött, ami indokolja a szolgáltatás létjogosultságát.

Az Igazságügyi Hivatal Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, azaz a „Nép ügyvédje” is népszerű volt ügyfeleink körében.

Jól funkcionáló szolgáltatás a pszichológusi segítség, melyet gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt biztosított a szolgálat. A szolgáltatást igénybe vevők száma 2012-ben 214 fő volt, ebből 183 fő a gyermekjóléti szolgálat, 29 fő családsegítő szolgálat és 2 fő a hajléktalan szálló ügyfélköréből került ki, ez mindösszesen 680 alkalmat jelentett.

A pszichológiai támogatás főbb területei:

- a magatartás és beilleszkedési zavarok,
- konfliktuskezelés,
- pszichés terhelések oldása,
- motiváltság ébresztés,
- depresszív tünetenyhítés,
- szenvedély betegségek, munkanélküliség, anyagi problémák, kilátástalanság, párkapcsolati krízisek kezelése megelőzése.

A pszichológusi munka elsősorban a problémákkal való szembesítés, az adott problémára adott terápia, illetve a megfelelő ellátási hálózatba való eljutást célozta.

Fontos, hogy ez az ügyfelek számára ingyenes, hiszen egyre korlátozottabb azon intézmények száma, ahol térítésmentesen juthatnak a szolgáltatáshoz a rászorulóknak.

A gyermekjóléti szolgálat prevenciós célú rendezvényei

Jogsabályi előírás alapján a 2012-ben a vizsgált időszak alatt **5 alkalommal ifjúságvédelmi kerekasztal** elnevezéssel szakmaközi megbeszélés valósult meg az észlelő és jelzőrendszeri tagok bevonásával.

A Pápai Rendőrkapitányság kezdeményezésére 2012. szeptember 6-án megalakult és azt követően havonta ülésezik a Közbiztonsági Koordinációs Bizottság, melynek munkájában a gyermekjóléti szolgáltatás is tevékenyen részt vesz. „Az áldozattá válás megelőzését és az áldozatsegítést szolgáló Veszprém megyei komplex rendszer működtetése a társadalmi kohézió erősítésével” című pályázat megvalósításában is szerepet vállalt a szolgálat.

A vizsgált időszakban 2 alkalommal (2012. 07. 07. és 2012. 10. 20.) a Pápai Rendőrkapitányság munkatársaival, a Városi Gyámhivatal vezetőjével és az illetékes társszervekkel összehangolt rendőrségi éjszakai ellenőrzés történt.

A szórakozóhelyek és lakossági bejelentés alapján magas kockázati faktorúnak megítélt közterületek kontrollálása mellett a nyilvántartásban szereplő szülők számára előírt, kiskorú részére felnőtt felügyelet biztosítása kötelezettségének figyelemmel kísérésére is volt lehetőség. Az ellenőrzés során a gyermekjóléti szolgáltatás részéről szabálytalanság nem került feltárára, kiskorú veszélyeztetettsége nem merült fel.

A gyermekek és családjaik számára folyamatos volt a szabadidős elfoglaltságok szervezése, amelyek enyhítik a családban jelentkező nevelési problémákat, hiányosságokat vagy megszervezésük nehézséget okozna a szülők számára, esetleg nem látják be ezek fontosságát.

A gyermekjóléti szolgáltatás által szervezett tábor

A nyári napközis tábort a Gondozási Központ családsegítése biztosította, így a gyermekjóléti szolgáltatás újszerű kezdeményezésként 3 napos bentlakásos tábort szervezett Döbröntén. A helyszínt Pápa Város Önkormányzata biztosította a 19 fő, 9-15 év közötti gyermek számára. A egyes életkorú és nemű résztvevőkre tekintettel a családgondozók olyan programokat igyekeztek biztosítani, melyek valamennyi résztvevő számára hasznos és érdekes elfoglaltságot nyújtottak. A programtervezetben jelentős szerepet töltött be a kirándulás és túrázás, Döbrönte és Ganna megismerése.

A rendezvény során a családgondozók szakmai munkájukat életvezetési tanácsadással egészítették ki. A jókedvű foglalkozások során a gyermekek játékos formában, indirekt eszközökkel tapasztalták meg a konfliktuskezelési technikákat, alkalmazkodási lehetőségeket, társadalmi normákat, együttélési szokásokat valamint a higiénés és tisztálkodási szabályokat.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A pápai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2012. évi működését a KAB-KEF-11-A-3242 számú pályázat megvalósulása határozta meg az alábbi szakfeladatokkal:

- I. KEF ülések szervezése
- II. Továbbképzés KEF tagok számára
- III. Szakmai konferencián való részvétel
- IV. Médiumokkal való együttműködés
- V. KEF működtetésével kapcsolatos tevékenység
- VI. Szakmai kiadványok vásárlása

A vizsgált időszakban 4 KEF ülés zajlott. A KEF szervezési és adminisztrációs feladatait a fórum Szervezeti és Működési Szabályzatának értelmében a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás látja el.

A KEF éves működésének biztosítása érdekében 2012. 08. 31-én 450 000,-Ft összértékű pályázat benyújtása megtörtént, a pozitív elbírálásáról szóló értesítést az Emberi Erőforrás Minisztérium megküldte a fórum számára.

A támogatási összeg felhasználását illető kritériumok miatt a támogatási szerződés megkötése jelenleg folyamatban van.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum jelenlegi szakmai összetételét tekintve elmondható, hogy minden olyan intézmény, szolgáltató, civil szervezet képviselést kap tagjai között, amelyek a kábítószer-fogyasztás visszaszorításában érdemi munkát végeznek. Ezzel kialakult annak a lehetősége, hogy az egyes területeken észlelt problémák megoldásában az érdekeltek közvetlenül cserélhetnek információkat, irányíthatják a rászorulókat a hatékony ellátási formák felé.

A Városi Televízió munkatársa KEF tagként segíti a fórum munkáját. A helyi és regionális hírközlésben tevékenykedő szakember személye teret ad arra, hogy a KEF tagjai a maguk speciális területein végzett tevékenységük bemutatásával, a lehetséges prevenciós és kezelési lehetőségek ismertetésével folyamatosan jelen legyenek a médiában.

Megállapítható, hogy kialakult a médiával egy olyan szakmai szintű kapcsolat, melynek révén korrekt és hiteles lakossági tájékoztatás valósulhatott meg.

A KEF a szakmai anyagok tanulmányozásával, továbbképzéseken, konferenciákon való részvétellel, ülések megtartásával, koordinációs tevékenységével, programok szervezésével a 2012-es évben eleget tett a drogstratégiában, éves munkatervben megfogalmazott feladatainak. Pályázati lehetőségeit kihasználva biztosította a működésének finanszírozását, a helyi drogproblémával kapcsolatos információkat, monitorozta a változásokat.

Kérem a képviselőtestület tisztelt tagjait beszámolómmal elfogadására.

Pápa, 2013. április 15.

Szalai Andrea sk.
Intézményvezető